

РЕШЕНИЕ

№ 119

гр. Пловдив, 30.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЛОВДИВ, IV СЪСТАВ, в публично заседание на седми март през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Таня Яв. Букова

при участието на секретаря Розалия Н. Тодорова
като разгледа докладваното от Таня Яв. Букова Търговско дело № 20215300900263 по описа за 2021 година

Ищецът К. М. Е. с ЕГН *****, от гр. ***, област ***, ул. „***“, представляван от пълномощника му адвокат Р. М., твърди, че на 09.08.2017 г., около 12:10 ч. в гр. ***, в Национален парк „***“, в местността „***“, в близост до хижа „***“, Д. С. М. като водач на лек автомобил марка „Мицубиши“, модел „Паджеро“, рег. № ***, движейки се с него по стръмен път без асфалт в посока от с. *** към хижа „***“, загубил управление над автомобила, в резултат на което последният започнал да се преобръща по планинския склон, докато не се установил по таван в дере край пътя, като при инцидента тежко пострадал ищецът като пътник в автомобила. Във връзка с произшествието било образувано д. п. № 227 по описа на РУ – *** за 2017 г., наблюдавано по пр. пр. № 4077/17 г. на Окръжна прокуратура – Ловеч, прекратено на основание чл. 243, ал. 1, т. 1 във връзка с чл. 24, ал. 1, т. 4 НПК – поради **** на дееца Д. М..

След злополуката ищецът е транспортиран в „МБАЛ – ****“ ЕООД, в което му е поставена шийна яка и е пролежал до 14.08.2017 г., когато е изписан с диагноза : „Мозъчно сътресение без открита вътречерепна травма; черепно-мозъчна и лицева травма с фрактура на зигоматична кост и предна стена на ляв максиларен синус“, като са му изписани медикаменти и са му дадени препоръки за спазване на хигиенно-диетичен режим и режим без тежко физическо натоварване. При преглед на 25.09.2017 г. е установено, че в резултат на пътно-транспортното произшествие е получил и счупване на коронките на зъби 11, 12 и 22 /фрактура парциалис кроне дентос/. Поради продължаващи болки в областта на главата на 16.10.2020 г. след преглед му е извършена компютърна томография, за което и за потребителска такса за болничен престой в лечебно заведение е заплатил 149 лв.

Пътният инцидент причинил на ищеца множество болки и страдания. Нараняванията в областта на лицето, челюстта и зъбите значително затруднявали

нормалното му хранене и всички физически активности. Изпитвал дискомфорт и силна болка в областта на травмите. Бързо се изморявал при физическа активност, оплаквал се от нестабилност в походката, гадене и замайване при по-продължително вървене и натоварване, не можел да спи спокойно от силните болки в лицето, главата и челюстта, не можел нормално да движи главата си и да се обръща и към датата на подаване на исковата молба в съда – 12.04.2021 г., все още сънува кошмари, свързани с преживения инцидент. Мозъчното сътресение и съпровождащите го главоболие, гадене, замайване все още не са отминали и периодически се проявяват при по-голямо натоварване и физическа активност.

Затруднило се и ежедневието му. Приемал само течности, не можел да дъвчи, да се храни пълноценно и да говори нормално. Затруднена била и речта му – фъфлил и изпитвал болка при всяко движение на челюстта.

Счупването на лицевите кости, съпроводено с лицевата асиметрия хематомите и болките, подутините и изсиняването загрозили значително външния вид на ищеца, който е млад човек, а това предизвиква несигурност, срам и неувереност у него.

Поради изживения силен стрес както от удара, така и при възстановяването му, той станал напрегнат, тревожен и раздразнителен, затворил се в себе си и е неуверен, особено, когато трябва да общува с други хора заради уврежданията в областта на лицето. Дълбоко е нахърнена самооценката му поради загрозения външен вид и белезите, които ще останат завинаги. Изпитва страх от автомобили.

Към датата на подаване на исковата молба в съда възстановяването му все още не е приключило.

Тъй като към момента на пътнотранспортното произшествие гражданската отговорност на Д. С. М. за причинените вреди на трети лица във връзка с притежаването и/или използването на лек автомобил марка „Мицубиши“, модел „Паджеро“, рег. № ***, била застрахована по договор за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите сключен с „ОЗК - Застраховане“ АД, действащ от 25.07.2017 г. до 24.07.2018 г., то ищецът отправил претенция до последното обективизирана в Молба вх. № *** г. за заплащане на застрахователно обезщетение, по която е определено обезщетение за имуществени и неимуществени вреди в размер на 5000 лв., което към датата на подаване на исковата молба в съда не е заплатено, поради което с настоящата искова молба той моли съда да постанови решение, с което да осъди ответника да му заплати обезщетения за претърпените от него вреди в размери както следва : 45 000 за неимуществени вреди и 149 лв. за имуществени вреди ведно със законната лихва от датата на уведомяване на застрахователя - 21.07.2020 г., до окончателното изплащане на всяка сума. Претендира присъждане на разноски.

Обективно съединени искове с правно основание чл. 432, ал. 1 Кодекс за застраховането.

Ответникът „ЗАСТРАХОВАТЕЛНО АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО „ОЗК – ЗАСТРАХОВАНЕ““ АД, ЕИК 121265177, със седалище в гр. София и адрес на управление – ж. к. „Възраждане, ул. „Света София“ № 7, ет. 5, представляван от пълномощника му адвокат Т. Т., признава наличието на застрахователно правоотношение породено от договор за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите за лек автомобил марка „Мицубиши“, модел „Паджеро“, рег. № ***, към 09.08.2017 г., но оспорва предявените искове, тъй като : не

са налице всички елементи от фактическия състав на отговорността на застрахователя; процесният пътен инцидент не е настъпил по изключителна вина на водача на застрахования в дружеството автомобил Д. С. М., а от представените с исковата молба доказателства става ясно, че гумите на автомобила са били в недобро състояние, което при липса на асфалтов път и при движение в растителност би довело до подхлъзване на автомобила – в случая е налице техническа неизправност на автомобила, която би могла да е причината и за констатираното негово преобръщане; налице е съпричиняване на вредоносния резултат от пострадалия, който се е возил без поставен предпазен колан, а въпреки знанието му, за което се съди от негови изявления в хода на досъдебното производство, че автомобилът е технически неизправен поради липса на гуми подходящи за пътуването, той по своя воля и без колан се е качил в автомобила, с което се е поставил сам в ситуация да преживее пътния инцидент; не са настъпили описаните в исковата молба травми и свързаните с тях болки и страдания – при разпита му в хода на досъдебното производство на 21.07.2017 г. ищецът е посочил, че лекарите са му казали, че трябва да отиде на операция, следователно болките и страданията му не са толкова силни, колкото се описва в исковата молба, а дори и да са настъпили такива, то с непредприемането на оперативно лечение ищецът сам се е поставил в положение, което да предизвика болки и страдания; болките от счупването на зигоматичната кост и предна стена на ляв максиларен синус не биха могли да ангажират отговорност на застрахователя; размерът на претенциите е силно завишен и прекомерен, неотговарящ не социално-икономическото положение в страната и в противоречие с принципа за справедливост, а твърденията на ищеца, че вследствие на пътнотранспортното произшествие е претърпял имуществени и неимуществени вреди е недоказано; неоснователни са и претенциите за лихви, като е оспорен и началният момент, от който те се претендират, а тъй като дружеството не дължи плащането на обезщетения, не е изпаднало и в забава. По изложените съображения ответникът моли съда да отхвърли предявените искове като неоснователни и необосновани. Претендира присъждане на разноски.

Съдът като обсъди твърденията, доводите на страните и признанието на ответника във връзка със събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност намира следното :

Видно от съдържащите се в приложения към делото заверен препис на д. п. № 227 по описа на Районно управление – *** за 2017 г. заверени преписи на Протокол за устно съобщение за извършено престъпление от 09.08.2017 г. и на Докладна записка рег. № *** на 09.08.2017 г., в 12.42 ч. М. Г. - служител при РУ – *** предал на К. М. - *** в същото управление прието от първия устно съобщение подадено на тел. 112 от М. М. за това, че в района на хижа „***“, местност „***“ се е обърнал джип „Мицубиши“, рег. № ***, чийто водач Д. М. е *** на място, а пътникът К. Е. от гр. *** е с наранявания по лицето, по който сигнал в същия ден е извършен оглед на местопроизшествие от *** К. М. и е образувано д. п. № 227 по описа на РУ – *** за 2017 г., наблюдавано по пр. пр. № 4077 по описа на Окръжна прокуратура – Ловеч, както и пътният инцидент е посетен и от *** К. К. и от *** Н. Н. – служители в РУ – ***, за което последният на следващия ден е съставил Констативен протокол за ПТП с пострадали лица рег. № *** г., в който е удостоверено : че участник в него е „...ППС 1: ***, марка „Мицубиши“, модел „Паджеро Спорт“; вид : лек; рама № ***; Свидетелство за регистрация – ***; собственост на Д. С. М. с ЕГН ***** ...; водач : Д. С. М.; ..., алкохол : неизпробван; застраховка „ГО“ – ЗАД „ОЗК – Застраховане“ АД; полица № ***, валидна до 24.07.2018 г.“; че по автомобила има следните видими щети :

„Цялостна деформация по купето и ходовата част“ и че водачът му Д. С. М. е ***, а пътникът в превозното средство К. М. Е. е с диагноза черепно-мозъчна травма, като в графата „Обстоятелства и причини за ПТП“ е отразено следното : „ППС 1 се преобръща странично в скалист пресечен терен“.

Видно още от преписа на досъдебното производство същото е прекратено с Постановление на прокурор при Окръжна прокуратура – Пловдив от 20.10.2017 г. на основание чл. 24, ал. 1, т. 4 Наказателно-процесуален кодекс – поради смърт на дееца.

Процесният констативен протокол за ПТП с пострадали лица е изготвен от длъжностно лице, в кръга на службата му и по определените в закона - Наредба № Из-41 от 12.01.2009 г. за документите и реда за съставянето им при пътнотранспортни произшествия и реда за информиране между Министерството на вътрешните работи, Комисията за финансов надзор и Гаранционния фонд, форма и ред, с оглед на което съставлява официален свидетелстващ документ, като поради обстоятелството, че той е съставен след задължително посещение от органите на полицията на мястото на пътното произшествие, при което при извършения оглед съставителят пряко е възприел факти, относими за определяне на неговия механизъм, то съгласно чл. 179, ал. 1 ГПК протоколът се ползва с обвързваща съда формална доказателствена сила както относно авторството на материализираното в него изявление на длъжностното лице – съставител, а така също и с материална доказателствена сила за извършените пред и от съставителя действия, в това число и относно удостоверените в документа непосредствено възприети от длъжностното лице факти, имащи отношение към механизма на ПТП – участници в ПТП, местоположение на пътните превозни, характер и вид на нанесените щети, пострадали лица, наличие/липса на ограничения за движението /в този смисъл решение № 15 от 25.07.2014 г. по т. д. № 1506 от 2013 г. на ВКС, I т. о./

Доколкото, обаче, в констативния протокол за ПТП с пострадали лица липсват данни за поведението на водача на катастрофиралия автомобил и в частност в документа не са описани допуснати от него нарушения на правилата за движение като причина за произшествието, то за успешното провеждане на предявените иски според чл. 154, чл. 1 ГПК в тежест на ищеца бе да установи цялостния механизъм на пътнотранспортния инцидент, противоправното деяние на третото лице Д. С. М., вредите и причинно-следствената връзка между увреждането и вредоносния резултат. Същевременно, тъй като ответникът оспорва злополуката да е настъпила по изключителна вина на водача на автомобила, то в съответствие с чл. 154, ал. 1 ГПК в негова тежест бе да докаже твърдението си, че причина за същата е техническа неизправност на моторното превозно средство.

В тази насока на ищеца бе допуснат като свидетел лицето, което първо се е озовало на местопроизшествието – Е. А. Б., според показанията на който : „...Спрях, погледнах надолу – обърнат джипът. Д. на два-три метра от джипа в една шипка с главата надолу, беше се подул, ***. ... Върнах се ... През това време съм се обадил на 112, задействах всичко, идват спасителите от *** и полиция, и медицински екип, линейка ... Джипът беше обърнат в една урва. Това е „***“, така се казва тази местност. Има три пътя, тя е на средния път „***“. Урвата се пада от лявата страна на средния път. Всъщност този среден път свършва там, където се е обърнал джипът. От там едно дърво и започва река. Това е крайната точка на пътя и от там започва пътеката. Д. е бил на приблизително два метра от джипа. Той беше пак от лявата страна на джипа, обръща се на ляво, джипа остава и той от ляво е паднал. Джипът беше на лява

страна, към страната на шофьора. Ясно е, че шофьорът е излетял преди да се приземи джипът. Това си го представям аз. Не се е мъчил да излиза, защото е паднал точно на главата си. ... Урвата продължава още надолу, но където беше застанал джипът е на някъде около три-четири метра от пътя в лявата страна. И там е като площадка и там се е закотвил самият джип. Иначе е можело до продължи надолу още. Този джип е черен. Беше разбит. Не съм гледал в какво състояние са гумите. Мисля, че беше някъде по обед – светло време, ясно време, не е валило...“

Като доказателство по делото бяха приети :

- Заверен препис на Протокол за оглед на местопроизшествие, съставен на 09.08.2017 г. от *** при ОД на МВР – Ловеч К. М., препис на който се съдържа и в приложения към делото заверен препис на д. п. № 227 по описа на РУ – *** за 2017 г., в който са отразени следните фактически констатации на съставителя : „Местността е силно пресечена и стръмна от североизточната страна на склона. На място се виждат следи от буксуване на автомобил, като на мястото няма път, а само пешеходна пътека и стръмен склон. От лявата страна на склона се стига до дъре, в което на около 50 метра в североизточна посока се намери обърнат на лявата си страна джип „Мицубиши Паджеро“, ***. От мястото на следите от буксуване до джипа се намери на около 5 метра парчета от стъкла. ... Автомобилът се намери облегал на издадена скала и скат в местността ... Колата е с дясна дирекция на управление и не е възможно да се огледа вътре в какво състояние е купето. ... На 4 метра от колата се намери ***. ...“

- Заверен препис на бланка, представляваща „Фиш за медицинско обслужване от спешен екип“, съставена от служители на Център за спешна медицинска помощ – гр. Ловеч, във връзка с посетено на 09.08.2017 г., в 12.41 ч. пътнотранспортно произшествие в района на „***“, в която е удостоверено, че на място на пациента К. М. Е. е извършен първоначален преглед, при който е констатирано, че е в съзнание, няма отпадни симптоми, зениците му са нормални, отваря очите спонтанно, ориентиран е, като му е поставена шийна яка поради констатирани фрактура, контузия и рана на главата, след което е откаран в гр. *** и приет за лечение в „МБАЛ ***“ ЕООД с работна диагноза : „Контузио капитис“.

Бе допуснато и извършване на автотехническа експертиза от вещото лице инж. В. С., според заключението на което :

произшествието е настъпило на стръмен терен при движение през светлата част на денонощието – при добра видимост; в мястото на произшествието няма пътна настилка, теренът е пресечен – планински склон, покрит с растителност, няма намерени спирачни следи, но има следи от буксуване на гуми;

в зоната на произшествието няма пътно платно, следователно няма и платно за движение;

Д. М. е управлявал лек автомобил „Мицубиши Паджеро“ с рег. Д№ *** по североизточната страна на планински склон в Национален парк „***“, в местността „***“, в близост до хижа „***“; предвид, че в Протокол за оглед на местопроизшествие по високата част на ската се описват следи от буксуване на гуми, то непосредствено преди загубата на устойчивост автомобилът се е изкачвал по склона; деформациите на лек автомобил „Мицубиши Паджеро“ по тавана и предната лява страна показват, че в начало на преобръщането автомобилът контактувал със земната повърхност с лявата си предна страна; в подкрепа на тази траектория са запазената вертикална линия на задната част на петата врата и запазена форма на задния десен габарит; след

преобръщането на таван е последвал поне още един удар в тавана на автомобила в земната настилка, който е настъпил от зад напред и от дясно наляво в зоната на втори ред седалки и достига на дясна седалка, която е и седалката на водача на изследваното МПС; силна увреда по тавана има и в предната лява част на тавана – пред пътници на предна лява седалка;

липсата на данни за наклона на терена, дължина и точно разположение на оставените следи от буксуване на автомобилни гуми ограничава възможността за определяне на конкретна стойностна величина на движение на автомобила преди и по време на произшествието; предвид, че следите от гуми в Протокол за оглед са описани като следи от буксуване на гуми на лек автомобил „Мицубиши Паджеро“, то при достигане на автомобила на максимална височина по ската скоростта му по направление върху на скалата е намаляла до 0 km/h; от техническа гледна точка може да се каже, че траекторията и скоростта на автомобила са били над критичните за преобръщане, т. е. не са били съобразени със статичната устойчивост на автомобила и/или с радиуса на завоя;

анализът показва, че след преобръщането на автомобила на тавана е последвал поне още един удар в тавана на автомобила в земната настилка; в протокола за оглед на местопроизшествие се описва, че на около 5 м от оставените следи от буксуване на автомобила в направление към лек автомобил марка и модел „Мицубиши Паджеро“, рег. № *** има парчета стъкла; парчетата стъкла определят и мястото на първия удар на автомобила в земната настилка;

от процесното ПТП по лек автомобил марка и модел „Мицубиши Паджеро“, рег. № *** са увредени всички ламаринени детайли от купето на автомобила; най-силовата деформация е по тавана – зоната около и зад водача, пред пътника на предна лява седалка и втори ред седалки;

деформациите на л. а. „Мицубиши Паджеро“, рег. № *** по тавана и предната лява страна показват, че в начало на преобръщането автомобилът е контактувал със земната повърхност с лявата си предна страна; в подкрепа на тази траектория са запазената вертикална линия на задната част на петата врата и запазена форма на задния десен габарит; след преобръщането на таван е последвал поне още един удар в тавана на автомобила в земната настилка, който е настъпил от зад напред и от дясно наляво в зоната на втори ред седалки и достига на дясна седалка, която е и седалката на водача на изследваното МПС; силна увреда по тавана има и в предната лява част на тавана – пред пътници на предна лява седалка;

след загубата на устойчивост л. а. „Мицубиши Паджеро“, рег. № ***, превъртайки се през таван се е придвижвал надолу по склона, като се е удрял в терена, след което се е установил на място и в позицията, описани в Протокол за оглед ...;

в резултат на изследваното ПТП по л. а. „Мицубиши Паджеро“, рег. № *** са настъпили материални щети – увредени са ламаринени детайли по купето, счупени са стъкла и други; щетите по автомобила са нанесени при механизъм на удар и/или притискане и добре отговарят да са следствие на процесното ПТП;

изследваното ПТП е настъпило на 09.08.2017 г. около 11.45 ч. в Национален парк „***“, в местността „***“, в близост до хижа „***“ с лек автомобил „Мицубиши Паджеро“ с рег. № ***, като при движение по североизточната страна на планински склон автомобилът се е преобръщнал по таван и се е установил облегал на издадена скала и скат; произшествието е настъпило на стръмен терен при движение през

светлата част на денонощието – при добра видимост; в мястото на произшествието няма пътна настилка, а теренът е пресечен – планински склон покрит с растителност; водачът на автомобила е имал техническа възможност да предотврати настъпилото произшествие, ако бе съобразил и избрал скоростта и траекторията на автомобила така, че масовият център на лек автомобил „Мицубиши Паджеро“ ода не излиза от контактните петна на колелата, разположени в ниската страна на склона;

причина за настъпилото произшествие е, че водачът на л. а. „Мицубиши Паджеро“ – Д. С. М., е управлявал автомобила по начин, който не е бил безопасен, като е допуснал масовият център на лек автомобил „Мицубиши Паджеро“ да излезе от контактните петна на колелата, разположени в ниската страна на склона; причината за това е, че траекторията и скоростта на автомобила са били над критичните за преобръщане, т. е. не са били съобразени със статичната устойчивост на автомобила и/или с радиуса на завоя;

от техническа гледна точка най-вероятният механизъм на изследваното произшествие е – Д. С. М. е управлявал лек автомобил „Мицубиши Паджеро“ с рег. № *** в Национален парк „***“, в местност „***“, в близост до хижа „***“, като пътник в автомобила пътувал К. М. Е.; при изкачване по североизточната страна на планински склон гумите на автомобила пробуксували и настъпила загубата на устойчивост на л. а. „Мицубиши Паджеро“, като масовият център застанал извън – под контактните петна долните колела спрямо склона; започнало преобръщане през таван надолу по склона на автомобила, след което настъпил поне още един удар в тавана на автомобила в земната настилка, след което л. е. „Мицубиши Паджеро“ се е установил на място и в позицията, описани в Протокол за оглед;

в материалите по делото няма данни, от които да се определи цялото техническо състояние на автомобила непосредствено преди настъпване на произшествието; от албум на местопроизшествие се установява, че десните автомобилни гуми на л. а. „Мицубиши Паджеро“ са с видим грайферен рисунък на протектора, но не може да бъдат определени тяхната марка, модел, размер и износване; за левите автомобилни гуми няма данни, от които да се определи техническото им състояние;

автомобилните гуми имат съществено значение за стабилността при шофирането, като коефициентът на сцеплението им с пътната настилка в значителна степен завиди от състоянието на грайферния рисунък на протектора; коефициентът на сцепление оказва влияние на момента, в който настъпва занасяне на автомобила по напречен наклон при завой нагоре, като занасянето зависи и от скоростта на автомобила и от радиуса на завоя; за да се установи техническото състояние на автомобилна гума, то първо анализиращият трябва да има необходимите технически познания и преценка; предвид че не са известни степента на техническите познания и преценка на К. М. Е. и че усещането за всеки човек е индивидуален процес, то не може да се отговори еднозначно и категорично дали визуално или с усещане, което може да изпитвал К. М. Е. е било възможно да установи техническото състояние на гумите на автомобила и да прецени дали са били подходящи за конкретната настилка, по която л. а. „Мицубиши Паджеро“ се е движил.

Като доказателство бе прието и заверено копие на Епикриза, издадена на 14.08.2017 г. от Многопрофилна болница за активно лечение – гр. ***, в чието Неврологично отделение на лечебното заведение ищецът съобразно направеното отбелязване в графата „Анамнеза“ е приет на 09.08.2017 г. „...след преживяно ПТП с травма на главата; губил съзнание за неопределено време; след като дошъл в съзнание

има периоди на неадекватни действия; при прегледа се оплаква от главоболие, замаяност, болки в шийната част на гръбнака, гадене без повръщане...“, като е пролежал до 14.08.2017 г., когато е изписан в състояние и с препоръки както следва : „Статус при изписването – В резултат проведеното лечение състоянието на болния се подобри. При изписването липсва огнищна неврологична симптоматика. Персистира фрактура на зигоматична кост; лек оток на лява лицева половина. Изход от заболяването – изписва се с подобрение. Временна нетрудоспособност – намалена. Препоръка за спазване на хигиенно диетичен режим – дадена препоръка за спазване на режим без тежко физическо натоварване /15-20 дни постелен режим/.“ и със следната окончателна диагноза : „Мозъчно сътресение без открита вътречерепна травма. Черепно мозъчна и лицева травма с фрактура на зигоматична кост и предна стена на ляв максиларен синус.“ В епикризата, също така, е дадена и препоръка след извършен му по време на престоя в „МБАЛ ****“ ЕООД консултативен преглед от лекар със специалност „Уши, нос, гърло“, за консултация с лицево-челюстен хирург.

Допусна се, също така, извършване и на съдебно-медицинска експертиза от д-р В. П. Х. – лекар със специалност „лицево-челюстна хирургия“, според заключението на която : в приложената по делото медицинска документация са налични данни за следните получени от ищеца наранявания на 09.08.2017 г. : прекъсване в ляво на връзката на зигоматичната кост с лицевия скелет в зоната на съчленяването на израстък от тази кост с фронтална кост и с предна стена на максиларен синус в ляво, наличие на травматичен оток на лява лицева половина; наличие на допълнително регистрирано частично косо счупване на коронките на двата централни резеца на горната челюст и на ляв страничен резец на горна челюст. Съобразно изявленията на вещото лице направени в открито съдебно заседание на 31.05.2022 г. при приемане на заключението не може да се направи категоричен извод, че констатираното у ищеца от медицинските органи на по-късен етап, т. е. след изписването му от лечебното заведение, частично косо счупване на коронките на двата централни резеца на горната челюст и на ляв страничен резец на горната челюст е получено при пътния инцидент на 09.08.2017 г., тъй като в приложената медицинска документация за времето на болничния период и при прегледите непосредствено след претърпяното произшествие подобен факт не е регистриран.

Доколкото в поставената на ищеца в издадената при изписването му на 14.08.2017 г. от „МБАЛ ****“ ЕООД Епикриза окончателна диагноза не е идентифицирано счупване на коронките на двата централни резеца на горната челюст и на ляв страничен резец на горна челюст и в графата „Анамнеза“ на същата не са отразени оплаквания, свързани с подобно увреждане, то и предвид изявленията на д-р Х. в открито съдебно заседание на 31.05.2022 г. съдът намира, че липсва връзка с пътния инцидент на посоченото в приетия като доказателство заверен препис на Медицинско направление/искане, издадено на 25.09.2017 г. от д-р К. Д. – лекар при УМБАЛ „Н. И. Пирогов“, т. е. повече от месец след пътния инцидент, като придружаващо заболяване : „F-ra partialis coronae dentos 11, 21, 22“, описано в исковата молба като „счупване на коронките на зъби 11, 12 и 22“.

Не само констативният протокол за ПТП с пострадали лица рег. № *** г., но и съдържащите се в приложения по делото заверен препис на д. п. № 227 по описа на РУ – *** за 2017 г. преписи на Протокол за устно съобщение за извършено престъпление от 09.08.2017 г. и на Протокол за оглед на местопроизшествие от 09.08.2017 г., а също и представените с исковата молба заверени преписи на Фиш за медицинско обслужване от спешен екип и Епикриза, издадени съответно от Център за спешна

медицинска помощ – гр. Ловеч и от МБАЛ – гр. *** са официални свидетелстващи документи, тъй като са съставени от длъжностни лица, в кръга на службата им и по определени в закона форма и ред : съответно протоколът за устно съобщение за извършено престъпление е изготвен в съответствие с чл. 7 във връзка с чл. 13 във връзка с чл. 16 и следващите от Правилник за организацията и дейността на центровете за приемане на спешни повиквания към единен европейски номер за спешни повиквания 112; протоколът за оглед на местопроизшествие е направен съобразно чл. 128 и чл. 129 във връзка с чл. 155 и чл. 156 Наказателно-процесуален кодекс; фишът за медицинско обслужване от спешен екип е попълнен според чл. 15 от Наредба № 25/4.11.1999 г. за оказване на спешна медицинска помощ, а епикризата е издадена съгласно чл. 24 и следващите от Наредба № 49/18.10.2010 г. за основните изисквания, на които трябва да отговарят устройството, дейността и вътрешният ред на лечебните заведения за болнична помощ и домовете за медико-социални грижи, поради което на основание чл. 179, ал. 1 ГПК те съставляват доказателства за изявленията пред лицата, които са ги съставили, съответно за извършените от пред последните действия.

Така въз основа на тези неоспорени официални документи, а също и на показанията на свидетеля Е. Б., които доказателства са в пълен синхрон и взаимно се допълват, съдът приема за установено, че : на 09.08.2017 г., около обяд, при добра видимост, в Национален парк „***“, в местност „***“, теренът в която е пресечен, покрит с растителност и няма път, в близост до хижа „***“, е произтекло пътнотранспортно произшествие с участието на лек автомобил марка „Мицубиши“, модел „Паджеро“, рег. № ***, с дясна дирекция на управление, собственост на Д. С. М. и управляван от него, при което водачът е ***, а пътникът в катастрофиралото моторно превозно средство К. М. Е., след като е потърсил помощ от св. Б., който по това време бил в хижа „***“, в 12.41 ч. е прегледан от екип на Център за спешна медицинска помощ – гр. Ловеч, при което са констатирани фрактура, контузия и рана в областта на главата му, поради което е откаран в гр. *** и предаден за лечение в „МБАЛ ***“ ЕООД с работна диагноза : „Контузио капитис“; в посоченото лечебно заведение ищецът е пролежал за времето от 09.08.2017 г. до 14.08.2017 г., когато е изписан с подобрение, с окончателна диагноза : „Мозъчно сътресение без открита вътречерепна травма. Черепно мозъчна и лицева травма с фрактура на зигоматична кост и предна стена на ляв максиларен синус.“, както и с препоръки за консултация с лицево-челюстен хирург и за спазване на режим без тежко физическо натоварване - 15 – 20 дни постелен режим.

Горните обстоятелства са взети предвид и от вещите лица инж. С. и д-р Х. при извършване на допуснатите по делото експертизи, които са изготвили заключенията си на база на обстоен анализ на събраните по делото доказателства. Последните не опровергават констатациите и изводите на експертите, поради което и тъй като заключенията не бяха оспорени, то съдът ги кредитира и въз основа на тях приема за установено и че : пътният инцидент е настъпил при следния механизъм – лек автомобил марка „Мицубиши“, модел „Паджеро“, рег. № ***, собственост на Д. С. М. и управляван от него, в който пътувал ищецът К. М. Е., по време на изкачване на склон покрит с растителност в Национален парк „***“, в местност „***“, в близост до хижа „***“ гумите му започнали да буксуват, настъпила загуба на устойчивост на моторното превозно средство, като масовият център застанал извън – под контактните петна на долните колела спрямо склона, при което започнало преобръщането му през таван надолу по склона, като настъпил поне още един удар на тавана на превозното средство в земната настилка, след което същото се установило на място, а също и че при този

пътен инцидент по ищеца са произтекли следните травматични увреждания : мозъчно сътресение без открита вътре-черепна травма, черепно-мозъчна травма и лицева травма с фрактура на зигоматичната кост и предна стена на ляв максиларен синус.

С оглед на констатациите и становището на инж. С., че при достигане на максималната височина на ската скоростта на лекия автомобил е намаляла до 0 км/ч, че такава скорост и траекторията му на движение са били над критичните за преобръщане, тъй като не са били съобразени със статичната устойчивост на автомобила и/или с радиуса на завоя и че водачът е имал техническа възможност да предотврати настъпилото произшествие, ако бе съобразил и избрал скорост и траектория на автомобила така, че масовият му център да не излиза от контактните петна на колелата, разположени в ниската страна на склона, то и предвид липсата на каквито и да било данни по делото за техническото състояние на лек автомобил марка „Мицубиши“, модел „Паджеро“, рег. № ***, към 09.08.2017 г., съдът намира за недоказано твърдението на ответника, че причина за произшествието е лошото техническо състояние на моторното превозно средство, а от тук и като съвсем логичен кредитира изводът на вещото лице инж. С., че от техническа гледна точка причина за настъпилото произшествие е управлението на лек автомобил марка „Мицубиши“, модел „Паджеро“, рег. № ***, от страна на водача му Д. С. М. по начин, който не е бил безопасен, тъй като е допуснал масовият център на превозното средство да излезе от контактните петна на колелата, разположени в ниската страна на склона.

С оглед опазване на живота и здравето на участниците в движението по пътищата, улесняване на придвижването им, опазване на имуществото на юридическите и физическите лица, а също и на околната среда от замърсяването от моторните превозни средства държавата чрез законодателния □ орган е приела Закон за движението по пътищата /ЗДвП/, регламентиращ правилата за движение по пътищата, отворени за обществено ползване, изискванията към пътните превозни средства за участие в движението по пътищата отворени за обществено ползване, изискванията за правоспособност на водачите на пътните превозни средства, правата и задълженията на участниците в движението и на съответните служби и длъжностни лица, принудителните мерки и наказанията за нарушаване на разпоредбите му и на издадените въз основа на него нормативни актове, в разпоредбите на който, имащи отношение към процесното пътнотранспортно произшествие, е предвидено следното :

„Всеки участник в движението по пътищата: с поведението си не трябва да създава опасности и пречки за движението, не трябва да поставя в опасност живота и здравето на хората и да причинява имуществени вреди“ /чл. 5, ал. 1, т. 1 ЗДвП/;

„Водачите са длъжни да контролират непрекъснато пътните превозни средства, които управляват.“ /чл. 20, ал. 1 ЗДвП/;

„Водачите на пътни превозни средства са длъжни при избиране скоростта на движението да се съобразяват с атмосферните условия, с релефа на местността, със състоянието на пътя и на превозното средство, с превозвания товар, с характера и интензивността на движението, с конкретните условия на видимост, за да бъдат в състояние да спрат пред всяко предвидимо препятствие. Водачите са длъжни да намалят скоростта и в случай на необходимост да спрат, когато възникне опасност за движението.“ /чл. 20, ал. 2 ЗДвП/;

Бе прието за установено от неоспореното заключение на вещото лице инж. С., че в момента, в който лек автомобил марка „Мицубиши“, модел „Паджеро“, рег. № ***, е достигнал максималната височина на изкачвания склон, гумите му са започнали да

буксуват, а скоростта му е намаляла до 0 км/ч, което е довело до започване на преобръщането му. Така в нарушение на чл. 20, ал. 2 във връзка с ал. 1 и чл. 5, ал. 1 ЗДвП водачът Д. С. М. не само не е избрал скорост на движение на управлявания от него лек автомобил съобразена с релефа на местността, загубил е контрол над управляваното превозно средство и е поставил в опасност не само собствения си живот, а и здравето на друг участник в движението – ищецът, у който са произтекли следните травматични увреждания – „Мозъчно сътресение без открита вътречерепна травма. Черепно мозъчна и лицева травма с фрактура на зигоматична кост и предна стена на ляв максиларен синус.“

Нарушаването на горните правила за движение от страна на водача Д. С. М. съставлява противоправно поведение, като с оглед на заключенията съответно на автоексперта, че от техническа гледна точка причина за настъпилото пътнотранспортно произшествие е управляването на лек автомобил марка „Мицубиши“, модел „Паджеро“, рег. № *** от страна на водача му по начин, който не е бил безопасен, като последният е допуснал масовият център на превозното средство да излезе от контактните петна на колелата разположени в ниската страна на склона, и на д-р Х., че при пътния инцидент на 09.08.2017 г. у ищеца са произтекли следните травматични увреждания : „Мозъчно сътресение без открита вътречерепна травма. Черепно мозъчна и лицева травма с фрактура на зигоматична кост и предна стена на ляв максиларен синус.“, а също и приетото по-горе в мотивите на настоящото решение, че техническото състояние на катастрофирания автомобил не е причина за произтеклия с него инцидент, то съдът намира регламентираната в чл. 45, ал. 1 ЗЗД презумпция за вина за необорена, а от тук в разрез с твърдението на ответника, че пътнотранспортното произшествие е резултат само и единствено от виновно противоправно поведение на третото лице Д. С. М. и че в причинно-следствена връзка с него са произтекли у ищеца травматични увреждания.

Страните не спорят, че към 09.08.2017 г. за лек автомобил марка „Мицубиши“, модел „Паджеро“, рег. № ***, е имало сключен между собственика му и ответното дружество договор за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите във формата на застрахователна полица № ***, със срок на действие от 25.07.2017 г. до 24.07.2018 г., а също и относно факта, че на основание чл. 380, ал. 1 Кодекс за застраховането към ответника е отправена писмена застрахователна претенция от ищеца обективизирана в Молба вх. № *** г., заверен препис на която е приет като доказателство по делото.

Пак според заключението на вещото лице по СМЕ доказаните медицински увреждания са предизвикали болка и страдание, временно са затруднили функциите в зоната на среден лицев етаж, на лява лицева половина, като на база на този извод на вещото лице и установените в предходното изложение правнорелевантни факти съдът приема, че са налице визираните в закона – чл. 432, ал. 1 във връзка с чл. 477, ал. 1 Кодекс за застраховането, предпоставки за ангажиране на отговорността на застрахователя на застрахования водач спрямо увредения - непозволено увреждане /противоправно деяние, извършено виновно, в причинна връзка с което са настъпили вреди/, съставляващо в случая и застрахователно събитие, рискът от настъпване на което е бил покрит посредством сключен с ответника договор за застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите.

Ето защо следва да се пристъпи към изясняване и на другия важен спорен по делото въпрос за размера на претендираното обезщетение през призмата на наведените

в тази насока от ответника оспорвания, твърдения и възражение за наличие на принос на пострадалия за настъпване на вредоносния резултат.

Съпричиняване ще е налице тогава, когато вредоносният резултат е в причинна връзка както с виновните действия на този, който се държи отговорен за причинените вреди, така и с действията на самия увреден, като в тези случаи вината на пострадалия няма отношение при определяне на размера на обезщетението /в този смисъл Тълкувателно решение № 88 от 12.09.1962 г., ОСГК на ВС/. По смисъла чл. 51, ал. 2 ЗЗД принос е налице винаги, когато с поведението си пострадалият е създал предпоставки за осъществяване на деликта и за възникване на вредите или е улеснил механизма на увреждането, предизвиквайки по този начин и самите вреди /решение № 165 от 26.10.2010 г. по т. д. № 93 от 2010 г. на ВКС на РБ, II т. о./

В настоящия случай възражението за съпричиняване на вредоносния резултат от страна на пострадалия се основава на твърдението, че към момента на пътнотранспортното произшествие той не е била с поставен предпазен колан.

В действителност законът – чл. 137а, ал. 1 Закон за движението по пътищата /ЗДвП/, създава задължение за водачите и пътниците в моторни превозни средства от категории М1, от която е и лек автомобил марка „Мицубиши“, модел „Паджеро“, рег. № ***, в който е пътувал ищецът в момента на пътнотранспортното произшествие, М2, М3 и N1, N2 и N3, когато са в движение, да използват обезопасителните колани, с които моторните превозни средства са оборудвани, като за установяване на обстоятелството дали в момента на произшествието Е. е бил с поставен обезопасителен колан бяха поставени въпроси към вещото лице по допуснатата съдебна автотехническа експертиза.

Съобразно заключението на вещото лице по тях : изследваното ПТП е протекло с преобръщане на лек автомобил „Мицубиши Паджеро“ през таван; изследвайки тялото на пътник без поставен предпазен колан като физично тяло следва да се очакват множество ударни сили, които да са приложени по тялото, крайниците и главата, като е напълно възможно и изпадане на пътника от автомобила; практиката в анализа на ПТП, обаче, показва, че при ротация на автомобила преди изпадане на пътника, пътникът може да описва движение близко до въртеливото движение на автомобила, т. е. да следва изменящата се траектория на автомобила като физично тяло в центрофуга, при което пътникът да се върти, да е прилепнал към салона на автомобила; при подобен механизъм инерционната сила на удара е сравнително малка и изпадането му от автомобила ще настъпи през отвореното пространство на салона, най-често вратата или счупено стъкло; при изпадането на пътник от автомобил стойността на ударната сила завиди от неговата скорост при удара в терена; възможно е при разделяне на траекториите на изпадащия пътник и автомобила пътникът да бъде застигнат, ударен и/или затиснат към настилка от частта на автомобила, които да нанесат сериозни, включително и смъртоносни травми; при пътник с правилно поставен предпазен колан тялото ще се задържи към седалката, но долните крайници, горните крайници и главата при движение описващо траекторията на махало под действието на инерционната реактивна сила ще се отправят към точките на ударите и е напълно възможно да се ударят в интериора на автомобилния салон; възможно е и аксиално /надлъжно/ натоварване на тялото при падането на автомобила на колела; при ротацията на автомобила през тавана главата на пътник както на задна седалка /в дясно, в ляво и в средата/, така и на предна седалка в ляво, с правилно поставен предпазен колан може да достигне и да се удари в интериорната част на автомобила, като е възможно и

деформацията на тавата също да окаже директен удар на главата; анализът на материалите по делото показва, че при механизма на изследваното ПТП е напълно възможно пътник без или с правилно поставен предпазен колан да достигне и да се удари с глава в салона на автомобила или аксиално да натовари тялото при падането на автомобила на колела; най-вероятно към момента на настъпилото произшествие Е. е бил пътник на предна лява седалка в автомобила, но предвид, че човешкото тяло е индивидуално и за неговите процеси има друга наука, то не може еднозначно и категорично само от техническа гледна точка да се определи, че той е пътувал с правилно поставен предпазен колан. Според изявленията на вещото лице инж. С. направени в открито съдебно заседание на 20.09.2022 г. : липсата на сериозни травми по ръце, крака и т. н. водят до най-вероятния извод, че пострадалият е бил с поставен предпазен колан; ако човек изпадне от автомобила, независимо колко пъти се е превъртал, невинаги това означава, че той към момента на произшествието е бил без предпазен колан; фактът, че пострадалият е изпаднал от автомобила, най-вероятно дава основание да се изгради извод, че той не е бил с правилно поставен или технически изправен предпазен колан; в конкретния случай при тази кинематика на движението автомобилът, падайки надолу вероятността пътникът в автомобила да пострада с правилно поставен колан би била по-малка.

В приетия препис на д. п. № 227/17 г. на РУ – *** се съдържа и заверен препис на Протокол за разпит на свидетел от 21.09.2017 г., видно от който на 21.09.2017 г. като свидетел по досъдебното производство е разпитан ищецът, при което е дал следните показания : „...Тръгнахме с джипа нагоре по балкана от с. *** в посока към хижа „***“ ... Минахме по един стръмен път, без асфалт ... Аз му казах а не минаваме оттам, че няма път, но той продължи. Там откъдето минахме беше като поляна и минавахме през тревата. Джипът се подхлъзна по нагорнището, изви се наляво и започна да се преобръща по надолнището странично. Мисля, че джипът се преобръна към 5 – 6 пъти. Аз на второто преобръщане изхвърчах от прозореца на лявата врата, който беше отворен ...“

Протоколът за разпит на свидетел съставлява официален документ, тъй като е съставен от длъжностно лице в кръга на функциите му и по предвидени в закона – чл. 128 и чл. 129 НПК, форма и ред, поради което според чл. 179, ал. 1 ГПК се ползва с доказателствена сила за направените от ищеца пред разследващия полицай изявления по време на разпита му на 21.09.2017 г., като в частта, в която той свидетелства, че на второто преобръщане на джипа по склона е „изхвърчал“ от него, тези показания имат характер на извънсъдебно негово признание на относими към спора обстоятелства.

Въз основа на тези извънсъдебни признания, които не са взети предвид от автоексперта при извършване на експертизата, че още при второто странично завъртане на автомобила, като се има предвид, че при първото ищецът буквално е бил захлупен от моторното превозно средство, той е „изхвърчал“ от него и липсата на данни по делото катастрофиралият лек автомобил да е бил оборудван с обезопасителни колани и у ищеца да са констатирани характерните в областта на гърдите и корема травми при правилно поставен колан, съдът в унисон с твърдението на ответника приема, че в момента на инцидента в нарушение на чл. 137а, ал. 1 ЗДвП ищецът не е използвал обезопасителен колан, както и че с това свое противоправно бездействие е допринесъл за настъпването на вредоносния резултат, а предвид определената от инж. С. степен на вероятност за ненастъпване на процесните травматични увреждания при поставен обезопасителен колан като по-малка - че приносът на ищеца за настъпване на вредите е 20%.

При непозволено увреждане обезщетение се дължи за всички вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането /чл. 51, ал. 1 ЗЗД/, като съгласно чл. 52 ЗЗД размерът на обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост, а за имуществени вреди - въз основа на ангажираните доказателства за техния размер. Съгласно дадените задължителни разрешения в т. II от Постановление № 4 от 23.XII.1968 г., Пленум на ВС понятието „справедливост” не е абстрактно, а като критерий за определяне на паричния еквивалент на моралните вреди се извежда от преценката на конкретните обстоятелства, които носят обективни характеристики - характер и степен на увреждане, начин и обстоятелства, при които е получено, последици, продължителност и степен на интензитет, възраст на увредения, обществено и социално положение. Според трайната съдебна практика при определяне на дължимото обезщетение за неимуществени вреди следва да се отчитат и конкретните обществено-икономически условия към момента на настъпване на произшествието /решение № 83 от 6.07.2009 г. по т. д. № 795/2008 г., II т. о., решение № 1 от 26.03.2012 г. по т. д. № 299/2011 г., II т. о., решение № 66 от 3.07.2012 г. по т. д. № 619/2011 г., II т. о., решение № 23 от 25.03.2014 г. по т. д. № 1154/2013 г., II т. о., решение № 157/28.11.2014 г. по т. д. № 3040/2013 г., II т. о., решение № 242 от 12.01.2017 г. по т. д. № 3319/2015 г., II т. о./

За установяване на претърпените от ищеца неимуществени вреди бе допуснат разпит на свидетели, според показанията на които :

св. И. Д. Г. – съсед на ищеца : след изписването му от болницата последният бил в почти неадекватно състояние, слабо говорел, не се хранел, хранели го с течна храна, защото челюстта му била счупена и не можел да дъвчи; през периода на възстановяването нямал промяна в състоянието, като продължава да не е добре и към датата на разпита – 25.01.2022 г., нервен е, избухлив, дразни се за нищо, а бил кротко дете; имал страхова невроза от случилото се и трудно се качвал в автомобил, когато трябвало да посети лекар; след инцидента се променил;

св. Г.Г.К. – баща на ищеца : след инцидента синът му бил в кома; след като излязъл от комата около три седмици бил много зле, не знаел какво говори, бил нервен, избухлив, имал леки припадъци, изпитвал болка в челюстта, тъй като говорел много несвързано; след инцидента се променил, преди него бил много по-добър; понастоящем говори несвързано; след изписването му от болница жена му го гледала, като се хранел зле, имал силни болки; ябълки, плодове консумирал по малко на парченца, дъвчел си ги сам.

Освен коментираните в предходното изложение два медицински документа – заверени преписи на Епикриза издадена от „МБАЛ“ ЕООД – гр. *** и на Медицинско направление/искане за, издадено на 25.09.2017 г. от УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“, като доказателства се приеха и заверен препис на Протокол от компютър - томографско изследване на лицев скелет, извършено на ищеца на 25.09.2017 г. в Клиника по образна диагностика на УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“, при което са констатирани : „данни за фрактури с давност на лява зигоматична кост и ляв максиларен синус.“, а също и заверен препис на Компютърна томография, извършена на ищеца на 16.10.2020 г. в Клиника по образна диагностика на ДКЦ „Света Анна“ – София“ АД, при което изследване е констатирана : „Давностна фрактура на лява зигоматична кост“.

Бяха поставени и въпроси към вещото лице по допуснатата съдебно-медицинска експертиза, според заключението по които :

доказаните медицински увреждания, касаещи лицево-челюстната област на

ищеца – прекъсване в ляво на връзката на зигоматичната кост с лицевия скелет в зоната на съчленяването на израстък от тази кост с форнтална кост и с предна стена на максиларен синус в ляво, наличие на излив на кръв в максиларен синус в ляво и наличие на травматичен оток на лява лицева половина, са предизвикали болка и страдание, временно са затруднили функциите в зоната на среден лицев етаж, на лява лицева половина, което е свързано и с невъзможност да се изпълняват трудови задължения за посочения в приложената медицинска документация период и период от препоръчано допълнително лечение;

травмата в лицево-челюстната област се е изразила с оток и кръвонасядания на меките тъкани в зоната на лявата зигоматична кост, които са интензивно проявени в рамките на 10 дена и затрудняват функциите на тези тъкани в рамките на 10 до 14 дена, като се включва и движението на долен клепач, което често е затруднено за период от 48 до 72 часа; затруднено е сълзоотичането за 48 до 72 часа; налице е кръвоизлив в максиларния синус в ляво, който, ако няма усложнения от възпалителен или друг допълнителен травматичен характер, се резорбира в рамките на 14-17 дена;

травмата на дясната зигоматична кост е регистрирана на компютър-томографско изследване и се изразява в прекъсване целостта на лицевия скелет и нарушаване на неговите солидарни функции, като тя е довела до травматичен оток и хематом в областта на скулата и бузата, клепач в ляво, болка на тъканите под окото и бузата, лицева асиметрия и нарушаване на сетивността на подочен нерв в ляво; изливът на кръв в максиларния синус в ляво е довел до овладяемо или спонтанно спряло кървене от носни ходове и лигавицата на максиларен синус и временно затруднено едностранно носно дишане, като интензивността на последвалите оплаквания от тези травматични нарушения в областта на лицето е възможно да е била по-изразена в първите 5 дена след получаването на травмата;

в периода на болничен престой болките, съпровождащи травмата в лицево-челюстната област са били в степен, налагаща ежедневен прием на обезболяващи медикаменти за пет дена, като липсват препоръки за продължаване на болкоуспокояваща терапия след изписването от болничното заведение;

към 09.03.2022 г. - датата на извършения на ищеца от вещото лице преглед същият е контактен, адекватен, ориентиран за време, място и собствена личност, разбира и отговаря логично на зададени въпроси; заема активно положение, придвижва се свободно, не се нуждае от помощни средства; извън лицево-челюстната област не се установяват други видими патологични изменения; движи и отваря в достатъчен обем долната челюст; мускулите отварячи и затварячи на долна челюст работят синхронно; приема избрани от него храна и течности без ограничения или затруднения от функционално естество; наличие на нарушение на сетивността в лицево-челюстната област в ляво, в зоната на крилото на носа, долен ляв клепач, част от горна устна в ляво, която сетивност по-трудно разграничава от усета за болка; наличие на нарушение в симетрията на среден лицев етаж, дължаща се на видимо и тактилно установено хлътване на костна структура, изграждаща зоната на скулата в ляво;

към 09.03.2022 г. са налице последици от нелекувано нарушение на целостта на зигоматичния комплекс в ляво, който участва в структурата на среден лицев етаж – последиците са естетични и сетивни; не може да се застъпи категорично становище, че подекспертният търпи болка, но определено е налице понижена чувствителност на тъканите, инервирани от подочичния нерв в ляво, което е в пряка зависимост от нелекуването на травмата на зигоматичната кост в ляво;

ищецът не се нуждае от чужда помощ при осъществяване на ежедневните битови дейности, касаещи връзката им с функциите на лицево-челюстната област в ляво;

необходима е била операция за възстановяване на нараняването в лицевата област на ищеца в необходимите срокове;

неизвършването на операция за лекуване на счупената зигоматична кост в ляво е допринесло за регистрираните късни оплаквания от страна на ищеца;

периодът на пълно зарастване на фрактури на челюстни и лицеви кости е между 20 – 25 дена за създаване на костна структура и до 60 за узряване на новообразулавата се кост, особено в случаите на разместване; правилното протичане на възстановяването завиди от редица особености, като наличие на разместване или не на фрагментите при счупване, на вида на приложеното оперативно или консервативно лечение, на общото състояние на организма на вродени, придобити, хронични придружаващи заболявания, на спазването на предписаните назначения и препоръки и т. н.; неосъществяването на необходимото лечение при фрактури е възможно да доведе до неправилното им зарастване и е възможно да води и до различни късни последици от това;

по време на болничния престой ищецът е спазвал назначенията и предписанията от лекуващия лекар, а по време на извършения му на 09.03.2017 г. преглед е декларира, че след дехоспитализацията е закупил и приемал медикаментозната терапия, която му е била препоръчана

Допусна се извършване и на съдебна психологическа експертиза от вещото лице А. Д., според чието заключение : инцидентът от 09.08.2017 г. няма трайни отражения върху психиката на ищеца; във времето на лечение и периода на възстановяване той е бил в психично състояние, което не е излизало извън рамките на нарормалнопсихологичното; към момента на прегледа психичното състояние на Е. не излиза извън рамките на обичайното за него, като се наблюдават поведенчески и емоционално отреагирания според капацитета на нисък интелект и примитивна личност; при ищеца не се установява тежка житейска дезаптация нито в социален, нито в семеен, нито в емоционален и поведенчески план, нито в трудовия му маршрут като последица от случилото се, преживяното и участието му в процеса понастоящем.

При анализа на показанията на свидетелите Г. и К. се наблюдават известни противоречия доколкото според тези на първия ищецът не се хранел, поемал течна храна, не можел да дъвче, а съобразно тези на втория се хранел зле, а ябълки и плодове консумирал „...по малко на парченца“, като си ги дъвчел сам.

Вън от горното изнесените от свидетелите данни за „неадекватно“ състояние на ищеца след изписването му от болницата /св. Г./ и за това, че към датата на разпита – 25.01.2022 г., на моменти не е добре, тъй като св. Г. като го попил нещо Е. си знаел неговото, а също и че последният „...много несвързано говори“ /св. К./ не кореспондират на приетите като доказателства медицински документи, сред които липсват такива, удостоверяващи обстоятелството след изписването му от болница ищецът да е търсел лекарска помощ във връзка с някакви неврологични или психиатрични оплаквания, а според издадената му от „МБАЛ“ ЕООД – гр. *** епикриза при изписването му от неврологичното отделение на лечебното заведение на 14.08.2017 г. у него „...липсва огнищна неврологична симптоматика“, с оглед на което и предвид гореизложеното съдът не ще ги кредитира в посочените части.

Въз основа на дадената в издадената от „МБАЛ“ ЕООД – гр. *** епикриза

препоръка на ищеца за спазване на режим без тежко физическо натоварване в рамките на 15-20 дни след изписването му от лечебното заведение на 14.08.2017 г., която препоръка касае констатираното у него травматично увреждане : „мозъчно сътресение без открита вътречерепна травма“, а също и на приетия като доказателство заверен препис на Компютърна томография от 16.10.2020 г., видно от който медицински документ при извършена на ищеца на 16.10.2020 г. в Клиника по образна диагностика при ДКЦ „Света Анна“ – София АД компютърна томография на главен мозък не са открити аномалии съдът приема, че след изтичане на посочения период за спазване на постелен режим ищецът се е възстановил напълно от причиненото му при пътния инцидент мозъчно сътресение, като периодът на лечение и възстановяване от това увреждане е отнел около 25 дни.

Следователно след изтичането на горния той е бил в състояние и е следвало да изпълни и втората от дадените му от приелото го за лечение след произшествието лечебно заведение препоръка за консултация с лицево-челюстен хирург. Формално такава е проведена на 25.09.2017 г. съобразно приетото като доказателство по делото Медицински направление/искане за, издадено на 25.09.2017 г. от УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“, но след този преглед по делото липсват данни Е. да е сторил нужното за лечение на другото констатирано у него увреждане произтекло при пътнотранспортното произшествие на 14.08.2017 г. – лицева травма с фрактура на зигоматична кост и предна стена на максиларен синус, което според вещото лице д-р Х. се изразява в извършване на операция за лекуване на счупената зигоматична кост в ляво. Именно поради непредприемането на оперативно лечение според медицинския експерт понастоящем у ищеца се наблюдават нарушение не сетивността в лицево-челюстната област в ляво, конкретно в зоната на крилото на носа, долен ляв клепач, част от горната устна в ляво и нарушение на симетрията на среден лицев етаж, дължаща се на видимо и тактилно установено хлътване на костна структура, изграждаща зоната на скулата в ляво. Следователно тези негативни последици не са в причинно-следствена връзка с противоправното деяние на третото лице Д. С. М., а с бездействието на ищеца.

Предвид гореизложеното и заключението на д-р Х., че обичайно периодът на пълно зарастване на фрактури на челюстни и лицеви кости е между 20 – 25 дена за създаване на костна структура и до 60 дни за узряване на новообразуваната се кост, особено в случаите на разместване съдът приема, че периодът на лечение и възстановяване от всички травми на ищеца е отнел общо около два месеца.

Въз основа на събраните доказателства и техния разбор решаващият състав приема за установена следната фактическа обстановка : произтеклото от противоправното деяние на застрахования травматично увреждане е причинило на ищеца болки, страдания и неудобства; непосредствено след инцидента и в продължение на около 5 дни след него той е изпитвала по-силни болки, за облекчаването на които се е наложило прием на болкоуспокояващи, които в хода на оздравителния процес, продължил около два месеца, те постепенно са затихвали до пълното изчезване след приключването му; ищецът не е бил зависим от чужди грижи, но у него са наблюдава временно нарушение на функциите на меките тъкани в зоната на лява зигоматична кост за около две седмици, в това число и на движението на долен клепач и сълзоотичането за период от 2 – 3 дена, както и на функциите на дишане с лява ноздра в продължение на около 2 седмици; по време на лечението и възстановяването, а и понастоящем ищецът съответно е бил и е в психично състояние в рамките на нормалното, като при него не се установява тежка житейска дезаптация в

социален, семеен, емоционален и поведенчески план, а също така и в трудовия му маршрут от случилото се, като е налице промяна в поведението му, тъй като станал по-нервен.

Или в случая краткият възстановителен период и нормалното му протичане, незначителната продължителност на по-интензивните болки, липсата на белези от увреждането и на придобито пожизнено заболяване доколкото се прие, че наличните у ищеца неврологични проблеми свързани със загуба на сетивност, а също и естетически дефект са последица от нелекуваното нарушение на целостта на зигоматичният комплекс в ляво, както и пълното възстановяване на здравословното състояние на Е. в рамките на бързия оздравителен процес не могат да обосноват присъждане на обезщетение в претендирания в исковата молба пълен размер.

Обсъждайки горните обстоятелства и отчитайки икономическата обстановка в страната през 2017 г. в сравнение с която към датата на приключване на съдебното дирене е налице съществено повишаване на цените в България и на минималната работна заплата с 69.57 % /минималната работна заплата през 2017 г. е 460 лв. съобразно ПМС № 141/13.07.2017 г., а към месец март 2023 г. – 780 лв. според ПМС № 497/29.12.2022 г./, в съответствие критериите за справедливост настоящият състав намира, че размерът на обезщетението следва да бъде определен на 7 000 лв., от която сума като се приспадне приносът на ищеца за настъпване на вредите от 20%, то искът за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди следва да бъде уважен до размера на сумата от 5600 лв., като за разликата до пълния предявен размер от 45 000 лв. същият като неоснователен следва да бъде отхвърлен.

По претенциите за имуществени вреди :

Установи се вече по-горе в настоящото изложение, че непосредствено след пътния инцидент ищецът е приет за лечение в „МБАЛ“ ЕООД – гр. ***, за престоя в което лечебно заведение в съответствие с твърденията му в исковата молба се констатира от приетите като доказателства заверени преписи на Известие към фактура № 36673/14.08.2017 г., в което като издател е посочена болницата, а като получател К. Е., както и са описани следните услуги по вид, количество и единична цена - потребителска такса, пет дена, с единична цена от 5.80 лв. или на обща стойност 29 лв., а също и на Отчетен лист за потребителска такса по чл. 37 от ЗЗО, в който от представител на „МБАЛ“ ЕООД – гр. *** е удостоверено, че Е. е заплатил за престоя в отделението по фактура № 3667317 за пет дни 29 лева, че във връзка с проведеното му болнично лечение в продължение на пет дни той е направил разходи в размер на 29 лв. на основание чл. 37, ал. 1 Закон за здравното осигуряване, постановяващ, че задължително осигурените лица в Национална здравноосигурителна каса за всеки ден болнично лечение, но не повече от 10 дни годишно, заплащат на лечебното заведение суми, определени с постановление на Министерския съвет. Тези разноски съставляват имуществени вреди, които подлежат на обезщетяване съгласно чл. 51, ал. 1 ЗЗД, тъй като са непосредствена последица от увреждането.

Поради това, че след изписването му от болницата в съответствие с дадените му препоръки от лекуващия лекар на 25.09.2017 г. ищецът е провел томографско изследване на лицев скелет, при което отново е констатирано наличното у него увреждане, изразяващо се във фрактура на лява зигоматична кост и ляв максиларен синус, а по-горе в мотивите на решението бе прието, че периодът за лечение и възстановяване на ищеца от произтеклите от пътния инцидент увреждания е продължил около два месеца и същевременно по делото няма данни кое е наложило

извършването и на компютърна томография на главен мозък на 16.10.2020 г., т. е. повече от три години след катастрофата, то решаващият състав в разрез с твърденията на страната приема, че заплатената за това изследване такса по фактура № 2887/16.10.2020 г., издадена от ДКЦ „Света Анна“ ЕООД гр. София съобразно представения фискален бон от същата дата в размер на 120 лв. не съставлява разход нито за лечение, нито за възстановяване на Е. от процесните травматични увреждания.

Предвид гореизложеното претенциите за имуществена обезвреда следва да бъдат уважени само касателно разходите за заплащане на потребителска такса, като се отчете и приносът на ищеца за увреждането от 20%, при което положение обезщетението следва да бъде присъдено в размер на 23.10 лв., а за разликата до пълния претендиран такъв от 149 лева същите като неоснователни следва да бъдат отхвърлени.

И тъй като се ангажира отговорността на застрахователя за задължение, произтекло от непозволено увреждане, в който случай съобразно чл. 84, ал. 3 ЗЗД деликвентът изпада в забава и без покана, то в съответствие с чл. 493, ал. 1, т. 5 КЗ във връзка с чл. 429, ал. 2, т. 2 и чл. 429, ал. 3 КЗ, според които застрахователят по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите покрива в рамките на застрахователната сума и отговорността на застрахования и за лихвите за забава, когато застрахованият отговоря за тяхното плащане пред увреденото лице, считано от датата на уведомяването от застрахования за настъпването на застрахователното събитие по реда на чл. 430, ал. 1, т. 2 или от датата на уведомяване или на предявяване на застрахователна претенция от увреденото лице, която от датите е най-ранна /в този смисъл е и трайната съдебна практика намерила израз в решение № 128 по т. д. № 2466 от 2018 г., решение № 60112 по т. д. № 122 от 2020 г. на ВКС, I т. о., решение № 72 от 29.06.2022 г. по т. д. № 1191 от 2021 г. на ВКС, I т. о./, то за плащането на законната лихва върху присъдената главница от датата на предявяване на застрахователната претенция от ищеца пред ответника, обективизирана в Молба вх. № ЦУ99-5320 - 21.07.2020 г., до окончателното ѝ изплащане ответникът следва да бъде осъден.

На основание чл. 38, ал. 2 Закон за адвокатурата на адвокат Р. М. следва да бъде определено адвокатско възнаграждение за оказаната на ищеца безплатна правна помощ и съдействие по настоящото дело в размер на 709.09 лв. с включен ДДС в съответствие с чл. 7, ал. 2, т. 1 и т. 4 от Наредба за минималните размери на адвокатските възнаграждения съразмерно на уважените искове /тъй като цената на иска за неимуществени вреди е 45 000 лв., то дължимото възнаграждение за пълния размер на иска с включен ДДС е 5100 лв. и се формира от сбора на сумата от 2650 лв. + 8% върху горницата над 20 000 лв. до пълния размер на цената на иска от 45 000 лв. x 1.2, като съразмерно на уважената част от него възнаграждението е 634.67 лв. = 5600 лв. x 5 100 лв. : 45 000 лв.; същевременно, тъй като цената на иска за имуществени вреди е 149 лв., то дължимото възнаграждение за пълния размер на иска с включен ДДС е 480 лв., като съразмерно на уважената част от него възнаграждението е 74.41 лв. = 23.10 лв. x 480 лв. : 149 лв./

На основание чл. 78, ал. 1 ГПК ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищеца сумата от 353.95 лв. разноски по производството съразмерно на общия размер на уважените искове - 12.45 % /1850 лв. държавна такса + 250 лв. депозит за съдебно-медицинска експертиза + 400 лв. депозит за съдебна автотехническа експертиза + 323 лв. депозит за съдебна психологическа експертиза + 20 лв. депозит за свидетел x 12.45%/.

На основание чл. 78, ал. 3 ГПК ищецът следва да бъде осъден да заплати на ответника разноски по производството в размер на 3287.50 лв. съразмерно на общия

размер на отхвърлените искове – 87.55% /3480 лв. адвокатско възнаграждение с включен ДДС + 75 лв. депозит за съдебно-медицинска експертиза + 200 лв. депозит за съдебна автотехническа експертиза x 87.55%/.

По изложените мотиви съдът :

РЕШИ:

ОСЪЖДА „ЗАСТРАХОВАТЕЛНО АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО „ОЗК – ЗАСТРАХОВАНЕ““ АД, ЕИК 121265177, със седалище в гр. София и адрес на управление – ж. к. „Възраждане, ул. „Света София“ № 7, ет. 5, да заплати на К. М. Е. с ЕГН *****, от гр. ***, област ***, ул. „****“, обезщетения за вреди от следните травматични увреждания – „Мозъчно сътресение без открита вътречерепна травма. Черепно мозъчна и лицева травма с фрактура на зигоматична кост и предна стена на ляв максиларен синус.“, произтекли от непозволено увреждане, причинено от третото лице Д. С. М., което на 09.08.2017 г., около обяд, в Национален парк “****“, в нарушение на чл. 20, ал. 2 във връзка с ал. 1 и чл. 5, ал. 1 ЗДвП не избрало скорост на движение на управлявания от него лек автомобил марка „Мицубиши“, модел „Паджеро“, рег. № ***, съобразена с релефа на местността, загубило контрол над превозното средство, в резултат на което последното, след като достигнало максималната височина на изкачвания склон, гумите му започнали да буксуват, а скоростта му намаляла до 0 км/ч, което довело до започване на преобръщането му, при което водачът му поставил в опасност не само собствения си живот, а и здравето на друг участник в движението – пътникът К. М. Е., рискът от настъпването на което събитие е покрит посредством сключен със „ЗАСТРАХОВАТЕЛНО АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО „ОЗК – ЗАСТРАХОВАНЕ““ АД договор за задължителна застраховка “Гражданска отговорност“ на автомобилистите във формата на Застрахователна полица № BG/23/117002063503, със срок на действие от 25.07.2017 г. до 24.07.2018 г., в размери както следва :

5 600 лв. /пет хиляди и шестстотин лева/ - за неимуществени вреди, като над уважения до пълния предявен размер от 45 000 лв. – отхвърля предявения иск с правно основание чл. 432, ал. 1 Кодекс за застраховането като неоснователен;

23.10 лв. /двадесет и три лева и десет стотинки/ - за имуществени вреди, съставляващи разходи за заплатени потребителски такси за болнично лечение за пет дни за периода от 09.08.2017 г. до 13.08.2017 г. включително на „МБАЛ“ ЕООД – гр. *** по известие към фактура № 36673/14.08.2017 г., като над уважения до пълния предявен общ размер от 29 лв. отхвърля предявения иск с правно основание чл. 432, ал. 1 Кодекс за застраховането, както и отхвърля предявения иск с правно основание чл. 432, ал. 1 Кодекс за застраховането за заплащане на разходи за извършена на 16.10.2020 г. компютърна томография на глава по фактура № 2887/16.10.2020 г., издадена от ДКЦ „Света Анна“ ЕООД – гр. София като неоснователен;

ведно със законната лихва върху всяка главница от 21.07.2020 г. - датата на предявяване на застрахователна претенция от увреденото лице, до окончателното ѝ изплащане.

ОСЪЖДА ОСЪЖДА „ЗАСТРАХОВАТЕЛНО АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО „ОЗК – ЗАСТРАХОВАНЕ““ АД, ЕИК 121265177, със седалище в гр. София и адрес на управление – ж. к. „Възраждане, ул. „Света София“ № 7, ет. 5, да заплати на К. М. Е. с

ЕГН *****, от гр. **, област **, ул. „***“, сумата от 353.95 лв. /триста петдесет и три лева и деветдесет и пет стотинки/ разноси по производството съразмерно на уважените искиове.

ОСЪЖДА ОСЪЖДА „ЗАСТРАХОВАТЕЛНО АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО „ОЗК – ЗАСТРАХОВАНЕ“ “ АД, ЕИК 121265177, със седалище в гр. София и адрес на управление – ж. к. „Възраждане, ул. „Света София“ № 7, ет. 5, да заплати на адвокат Р. И. М. от Адвокатска колегия – София, с адрес на дейност – **, сумата от 709.09 лв. /седемстотин и девет лева и девет стотинки/ адвокатско възнаграждение с включен данък върху добавената стойност за оказана безплатна правна помощ и съдействие на ищеца по т. д. № 263 по описа на Окръжен съд – Пловдив, IV гр. с. за 2021 г. К. М. Е. с ЕГН *****, съразмерно на уважените искиове.

ОСЪЖДА К. М. Е. с ЕГН *****, от гр. **, област **, ул. „***“, да заплати на „ЗАСТРАХОВАТЕЛНО АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО „ОЗК – ЗАСТРАХОВАНЕ““ АД, ЕИК 121265177, със седалище в гр. София и адрес на управление – ж. к. „Възраждане, ул. „Света София“ № 7, ет. 5, сумата от 3287.50 лв. /три хиляди двеста осемдесет и седем лева и петдесет стотинки/ разноси по производството съразмерно на отхвърлените искиове.

Решението може да бъде обжалвано пред Апелативен съд – Пловдив в двуседмичен срок от връчването му на страната.

На основание чл. 7, ал. 2 ГПК преписи на решението да се връчат на страните.

Съдия при Окръжен съд – Пловдив: _____